

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Даниела Димитрова Попова, ВСУ

на дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор на науките“

в област на висше образование *3. Социални, стопански и правни науки*
професионално направление *3.7 Администрация и управление*
докторска програма *Организация и управление извън сферата на*
материалното производство

Основание: заповед № 659 от 04.10.2024 г. на ректора на ВСУ „Ч. Храбър“

Автор на дисертационния труд: д-р **МОНИКА РОЖИЧКА**

Тема: „За доверието в лидерството в международен контекст на организационната култура на предприятието. Теоретичен и емпиричен анализ“

1. Обща характеристика на представения дисертационния труд

Предоставеният за рецензиране дисертационен труд е в обем общо от 355 страници като в него са включени библиография – 300 научни публикации (книги), нормативни документи – 279, интернет източници – 86, таблици – 36, графики – 25, фигури – 3 и приложения – 6. Посочени са пет предпоставки, чрез които убедително е представена актуалността и значимостта на разработвания изследователски проблем за доверието и неговия контекст. Съдържанието е структурирано според логическата последователност на изложението и включва въведение; четири глави, започващи с анализ на лидерството в контекста на доверието и като управленски актив, организационната култура на доверието, с извеждане на конкретния контекст на доверието за предприятията в Република Полша и модела на институционалното доверие; заключение; библиография и приложения. Представеният проект за дисертационен труд разглежда проблеми, отнасящи се до доверието в лидерството и до организационна култура на доверието, които развиват концепцията в тясна взаимовръзка с организациите в глобалната екосистема и създават нови форми на организационен капитал.

Изборът на авторката на микс от методологични подходи за

изясняване на изследователския проблем е удачен и позволява постигането на формулираната изследователска цел, както и задачите, изведени в дисертационния труд. Моника Рожичка демонстрира добро познаване на изследователския проблем и го разглежда в сложни взаимовръзки. Показва знания в интердисциплинарни области на управлението и умело борави с така наречената „методологическа еkleктика“.

Като *по – важни резултати* на дисертационното изследване могат да се посочат:

- направен е задълбочен анализ на теоретични постановки, концепции и парадигми, свързани с доверието, с лидерството, с организационната култура в международен контекст;

- приложено е „триъгълното мислене“ (т.нар. триадична конвенция) във връзка с източниците на лидерството и властта в контекста на доверието;

- идентифицирани са връзките и разликите между: ръководене, насочване и управление, както и ролята и функциите на съвременния лидер;

- представен е модел на процеса на институционалното доверие в предприятието в глобалната екосистема на доверието, проектиран от автора на база собствено проучване на 44 човека, от които 15 лидери на средно ниво и 29 други служители през ноември 2021 година до март 2022 година като пилотно проучване и общо 496 човека през април 2022 година до май 2023 година като същинското изследване по проблема в Република Полша (стр. 30 от автореферата);

- посочени са различни критерии за проучване на доверието в различни по големина предприятия (стр. 20 – 21 от предложени автореферат), изведени са работни хипотези и е използвано разнообразие от методологични подходи (количествени и качествени) за изясняване на изследователския проблем;

- осъществено е авторово проучване, изведени са основни ценности, свързани с доверието, посочени са резултати от изследването и препоръки за прилагане на модела на институционалното доверие в предприятията на Република Полша.

2. Оценка на научните и научно-приложните приноси на дисертационния труд

В дисертационният труд могат да се обособят следните приноси:

1. Теоретично дообогатяване чрез включването на доверието в идентифицирани, специфични и уникални контексти, както на външни (идентифициране на мегатенденции, тенденции и характеристики на външната среда), така и на вътрешни (механизми и модели, които изграждат организационната култура на доверие) и запълване на празнината в контекстуалните изследвания.
2. Конструирана и предложена оригинална концепция на MITrust (Модел на институционално доверие), основана на процесния подход, при подчертано институционалното измерение на формите и проявите на доверие, чието съдържание и поток на всеки етап оформят отношенията и засягат не само индивидите, но и екипите в избрания контекст.
3. Установена йерархия на идентифицираните елементи, съставляващи организационната култура на доверие: интегритет, компетентност, комуникация, сътрудничество и надеждност, като пет ключови ценности, отговорни за организационната култура на доверие в компанията.
4. Идентифициране, характеризирание и обобщаване на актуални мегатенденции и пазарни тенденции, предоставяйки практически знания на лидерите, оформяйки реалността на сектора на технологичните компании в международен контекст и формулирайки насоките на развитие в условията на тяхната глобализация.
5. Осигуряване на практическото познание, формулиращо насоки за развитие, които могат да бъдат използвани в университетското образование, като са идентифицирани важните условия за укрепване на процесите на изграждане на доверие в предприятията и др.

3. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са 12 публикации, от които 1 книга, 3 – публикувани в научни списания, посочени и индексирани в световноизвестни бази данни, а

7 публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране самостоятелно и в съавторство и 1 публикувана глава от колективна монография. От публикациите става ясно, че кандидатката има научни интереси в различни области от сферата на управленското познание: иновации, предприемачество, IT сектор и др.

4. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем на 66 страници. Структурата на автореферата напълно покрива съдържанието и обхвата на дисертационния труд.

5. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд както и автореферата са написани на високо академично ниво, но като слабост на разработката бих посочила предмета на изследването, който следва да се прецизира, а изведените приноси на труда да бъдат по – ясно конкретизирани. Считаю, че трудът може да се подобри по отношение на: отстраняване на някои стилски и езикови неточности; постигане на по-добро структурно разпределение на изложението.

6. Заключение

Представеният дисертационен труд на тема *„За доверието в лидерството в международен контекст на организационната култура на предприятието. Теоретичен и емпиричен анализ“* е в съответствие с изискванията за придобиване на научна степен „доктор на науките“ на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за придобиване на научни степени във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“. Въз основа на това предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят научна степен „доктор на науките“ на д-р Моника Рожичка по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, професионално направление 3.7 „Администрация и управление“.

11.11.2024 г.

Изготвила становището,

доц. д-р Даниела Попова